

Dat was Pim Gras, dit is H III, NOS Jazz, M&R. De Geschiedenis van de jazz, deel 38.

laat 1 Don Redman a/h Orchestra: Sophisticated lady (Duke Ellington)
A/laatste - 2:49 - Joker SM 3107

Duke Ellington's compositie "Sophisticated lady", in het arrangement van Don Redman, door hem met zijn orkest in New York op 26 april 1933 voor Brunswick opgenomen - Edward Inge speelde de klarinetpartij. Don Redman, tien jaar eerder pionier-arrangeur bij de band van Fletcher Henderson, raakte nu ~~aan de hand~~ op een dood spoor, en hoewel hij nog jaren lang orkesten leidde en er voor schreef, haalde hij niet meer het niveau van de begin dertiger jaren. Hij kwam nog even echt in het nieuws toen hij in september 1946 als eerste na de Tweede Wereldoorlog met een jazz Amerikaans jazzorkest naar Europa kwam. 30 november 1964 overleed hij in New York, 64 jaar oud. "Sophisticated lady" was door de componist zelf maar heel even eerder opgenomen dan de Don Redman-versie.

laat 2 Duke Ellington: Sophisticated lady (Duke Ellington)
B/5 - 3:34 - CBS 88082

"Sophisticated lady", compositie van Duke Ellington voor zijn vrouw Edna nadat ze uit elkaar waren geraakt, de allereerste opname, de oorspronkelijk niet uitgebrachte eerste take, voor Columbia in New York ~~opgenomen~~, 15 februari 1933. Soli door Duke Ellington-piano, Lawrence Brown-trombone, Artie Whetsol-trompet, Barney Bigard-klarinet en Otto Hardwicke-alt saxofoon. Overigens waren wij in aflevering 27 van deze geschiedenis bij Ellington in 1929 gebleven, bij "Wall Street wail", opgenomen na de beurskrach ~~bij~~ het begin van de 'Depression' - de economische crisis. Hij had toen een vast engagement in de Cotton Club, voor het begeleiden van de shows en het verzorgen van de dansmuziek. Desondanks kon Ellington met zijn eigen muziek en ideeën daar ~~aan~~ redelijk zijn gang gaan, en juist ~~aan de hand~~ door deze verbintenis -continu van december 1927 tot oktober 1931-een hechte formatie opbouwen, zorgvuldig zijn musici kiezen en die de hoogste gages betalen waardoor er weinig verloop in de bezetting was. Ellington koos muzikaal sterk uiteenlopende figuren, kwa stijlen specialisten. De trompettisten Arthur Whetsol en Freddy Jenkins, bijgenaamd 'Posey' vanwege zijn mimische gaven, zijn poses. Zij konden verfijnd en lyrisch spelen maar ook goed met 'growl' en dempers overweg, wat de specialiteit werd van Cootie Williams die normaliter zwaar dramatisch ~~aan de hand~~ ^{blies}, een groot, breed geluid had. Van de twee trombonisten was Joe Nanton de 'blower' met een hard kopergeluid, maar met dempers en 'growl' zeer verfijnd in expressie. Terwijl Juan Tizol, die een ventiel-instrument bespeelde, veel ~~ingewikkelder~~

ingetogener was en door die ventielen, (de drie pistons net als bij een trompet), snelle, vloeiende passages kon spelen. In de rietsectie op altsaxofoon Johnny Hodges die ^{en} heel lyrisch ^{en} heel fel ~~was~~^{blues}, ook goed met de sopraansaxofoon overweg kon. Dan Barney Bigard, een New Orleans musicus die vloeiend en zeer rap op klarinet was in de Creole of Color-traditie van de familie Tio uit zijn geboortestad, maar op tenorsaxofoon vooral een sectie-musicus, ~~en~~ en geen solist van enige betekenis. Tenslotte Harry Carney, klarinettist, altsaxofonist, ook bespeler van de sopraan wanneer dat nodig was, maar ~~te~~ als baritonsaxofonist een behendig en fel spelend solist, ~~en~~ uiteindelijk een ~~sonoor~~ sonoor, diep geluid ontwikkelde dat nooit ook maar geëvenaard werd. Duke Ellington speelde piano met als uitgangspunt ragtime en ~~de~~ New Yorks ~~eigen~~ eigen versie daarvan: Harlem stride piano, maar hij was geintrigueerd door dissonanten: noten samen laten klinken ~~en~~ volgens het boekje niet mag~~en~~, valse accoorden om het zo maar te zeggen, en ze dan toch mooi laten zijn. Fred Guy gaf op zijn banjo een zeer betrouwbare ritmische fundering, bassist Wellman Braud, ook uit New Orleans, bracht uit de traditie een groot geluid mee, en drummer Sonny Greer was erg goed in accenten en het kleur geven aan de ritmesectie. Door de specialisatie van vooral de blazers kon Ellington meer dan enig andere arrangeur/componist ~~en~~ ^{zich} toeleggen op klankkleuren -als tekenaar was hij van huis uit gevoelig voor kleur- en niet zoals Redman, Carter en Henderson gebruikte ~~de~~ ^{de} trompetten, trombones en rietinstrumenten alleen maar als groepen, secties, hij legde verbindingen tussen verschillende instrumenten uit verschillende secties. Hij liet ^{er} een belangrijke melodische lijn overspringen van het ene naar het andere instrument, waardoor die lijn heel aparte kleuren en contouren kreeg.

De 'Depression', de crisis. Werkloosheid, armoe, brooduitdeling voor 2 cent, huur-problemen en dus 'house rent parties'. Soulfood maken dus, illegaal wat drank kopen, een pianist vragen, en dan alle burenen en kennissen laten weten dat je zo'n party geeft waar iedereen voor een kwartje of daaromtrent toegang heeft en ~~en~~ eten en drank kon kopen. ^{Van de opbrengst} werd ~~de~~ de huur ~~en~~ betaald. Duke Ellington's orkest met Johnny Hodges op sopraansaxofoon in "Rent Party Blues".

aat 3 ~~en~~ Ten Blackberries: Rent Party blues (Ellington, Hodges)
478 - 3:05 - CBS 68275

New York 29 januari 1930, de Duke Ellington Band op het merk Banner onder de naam 'Ten Blackberries' met "Rent Party Blues" van Duke Ellington en Johnny Hodges die sopraansaxofoon speelde. Artie Whetsol was de trompetsolist, Joe Nanton op trombone, ^{en} het was de 3^e take.

